

**Magiczny
Kraków**

„Enklawy wolności” w Muzeum Armii Krajowej

2024-12-08

Muzeum Armii Krajowej zaprasza na nową wystawę czasową „Rzeczpospolite partyzanckie. Enklawy wolności”. Wernisaż wystawy odbył się 5 grudnia w siedzibie Muzeum AK przy ul. Wita Stwosza 12.

W sierpniu 1944 r. doszło do wyjątkowej w okupowanej Europie sytuacji. Polscy partyzanci własnymi siłami wyzwolili od Niemców obszary liczące kilka tysięcy kilometrów kwadratowych.

Do powstania tych tzw. rzeczpospolitych lub republik partyzanckich doszło w kilkunastu miejscach, głównie w Świętokrzyskim, w Małopolsce, na Podkarpaciu i w okolicach Lwowa, ale także na Nowogródczyźnie.

Ich tworzenie odbywało się w ramach Akcji „Burza”. Oddziały partyzanckie z różnych ugrupowań, usuwając niemieckie wojsko i administrację, przejmowały władzę, tworząc obszary wolnej Polski.

Ekspozycja „Rzeczpospolite partyzanckie. Enklawy wolności” przedstawia tzw. republiki partyzanckie, czyli obszary wyzwolone samodzielnie przez Armię Krajową i inne formacje zbrojnego podziemia latem 1944 r. Pokazuje okoliczności ich powstania, historię walk o ich utrzymanie oraz sylwetki związanych z nimi ludzi.

Zaprezentowane zostaną m.in. republika pińczowska, raciechowicka, iwonicka, ochotnicka, wszachowska, kampinowska i stołpecko-nalibocka. Autorzy uwzględnili także oswobodzone podczas Powstania Warszawskiego części Warszawy. Pokazana zostanie również pierwsza republika partyzancka, czyli obszar działania Oddziału Wydzielonego Wojska Polskiego mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala” w okresie 1939–1940. Stała się ona swego rodzaju przykładem dla podobnych działań podjętych w późniejszym okresie wojny.

Wystawa porusza także inne tematy, m.in. rzeź wołyńską i polskie samoobrony na Wołyniu, szlak bojowy 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK, udział AK w wyzwoleniu kresowych miast: Wilna i Lwowa oraz próby udzielenia pomocy powstańczej Warszawie przez terenowe struktury Armii Krajowej.

Na ekspozycję składa się kilkadziesiąt plansz ze zdjęciami i opisami oraz eksponaty: broń, sztandary i dokumenty. Pochodzą one ze zbiorów m.in. Muzeum Armii Krajowej, Centralnej Biblioteki Wojskowej, Instytutu Pamięci Narodowej i Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

Kuratorami wystawy są dr Piotr Wierzbicki i Anna Radecka z Muzeum AK. Ekspozycja powstała we współpracy z Centralną Biblioteką Wojskową im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Będzie ją można oglądać do 31 marca 2025 r.

Wernisaż odbył się, 5 grudnia o godz. 12.00 w siedzibie Muzeum AK przy ul. Wita Stwosza 12 w Krakowie.